VII. évfolyam. Arad, 1892. November 3. Csütörtök. 251-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7. „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy hóra	1 „	Egy hóra	1.20

Kiadóhivatal:
Az „Aradi Nyomdatársaság", főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzekés a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések dija:

Hat h. petit sor egyszer	6 kr	Bélyegdij külön	30 kr
Minden következőnél	4 „	Nyilttér sora	15 „

Szerkesztőség:
Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

A szobor-ügy története.

— Négy közlemény. —

Budapest, november 2.

I.

Miután a budavári honvédemlék ügye véletlenségből oda nőte ki magát, hogy a pártok életében hihetőleg eseményt fog képezni s kihatni azokra véges végig; amely esemény a szélsőbalt az ő régi megbizhatlanságába helyezte vissza, az Apponyi párt elé pedig azt az alternativát állitotta: hogy vagy a szélsőbalba, vagy a szabadelvü pártba olvadjon, különben mint számottevő párt lenni megszünt: ez az esemény megérdemli, hogy vele tüzetesebben foglalkozzunk:

Először is, térjünk, vissza amaz állitásunk kifejtésére, hogy az Apponyi pártnak vagy a szélsőbalba, vagy a szabadelvü pártba kell olvadnia, különben mint párt tényező lenni megszünt. Allitásunk megérthetőségének illusztrálására oly beteget emlitünk fel, aki halála előtt kiválóan jól érzi magát; neki pirul, tekintete megélénkül, ajkaira (tulvilági) mosoly ül, környezetével élénken társalog, hogy azok, fölgyógyulását örömkönyek közt reméllik. Jönn végre az orvos, társalog a beteggel aki elmondja hogy mily pompásan érzi magát. Az orvos komoly, mosolya erőltetett, homloka redős, hanem azért örömét fejezi ki ő is és biztatóan beszél betegéhez. Az elő szobában, az öt kisérő rokonnak vagy testvérnek, férjnek vagy feleségnek kijelenti hogy: A legroszabbra legyen elkészülve Ez az agónia előpostája; az élet könyörületességének utólsó lehellete.

Ugyanez a szimptoma volt észlelhető a nemzeti pártnak ezen legutóbbi szereplésén, mely őt, mint külön pártot, már is alig engedte elválasztani a szélsőbaltól, aminthogy elnevezésének halvány jelentőségétől eltekintve, az általa elkövetett tények már régebben szélsőbali jelöltté tették őt s 67-tes álláspontjának emlegetése viszhang a távozó léptei után. Még ugyan be nem olvadt, még egy erős elhatározással visszatérhet a szabadelvü párt felé, ámde attól annyira eltávozott már, s oly közel jutott a szélsőbal vonzerejéhez, hogy ez a visszatérés nem várható. Akik tehát laikus szemmel a Szapáry kormány végóráját látták közeledni, arról fognak meggyőződni mielőbb: hogy a nemzeti párt az, amely mint »külön/ tényező« megszünt lenni.

Az »Ugron-párt«, az »Apponyi-párt« nem egyéb, mint külön czég alatt mozgó szatellese a »függetlenségi párt«-nak, amely párt viszi magával, forgatja maga körül, és küzdet vele a maga érdekében. Önállóság, eszme, cselekvési szabadság, önálló irány nem létezik egyik pártnál se, csak a függetlenségінél, s ennek a hatáskörében, ennek a befolyása alatt, mint engedelmes szolga forog a másik kettő. Hogy czégi elkülönitett vegetácziójuk révén a politikai körök eddigelé külön pártoknak tekintették őket, a hullámzás vibrácziójának bizonytalansága okozta, ámde ebben a szoborügybeni teljes egyöntetüség, ami egyöntetü pártállásponton nélkül nem lehetett, meggyőzte a mérvadó, magas és legmagasabb köröket arról, hogy a ki magát ámitani nem akarja, annak számot kell vetnie azzal a valósággal: hogy itt három czég elnevezés alatt is egyetlen pártcsoporttal van dolga.

És legyen róla meggyőződve Apponyi gróf, hogy őt, a politikai ténykedés terén a negyvennyolczas párttól, és a negyvennyolczas pártot a függetlenségi párttól, a leélt legutóbbi szerepkezés óta, az illető körök elválasztani nem fogják, s őket, kormányképesség tekintetében: egy kategoriába sorozzák.

Hogy azonban félre ne értessünk, ki kell jelentenünk, hogy azért Apponyi grófról nem teszi föl senki a függetlenségi elvekhez avagy párthoz való őszinte ragaszkodást, amint hogy nem teszik föl a 67-es alaphoz való őszinte ragaszkodást se szóval: Apponyi grófban semmi egyébhez, mint a hatalomra való jutáshoz, őszinte ragaszkodást nem tételeznek föl. És ha bár meg vannak győződve, hogy Apponyi Albert gróf telve van dinasztikus érzelmekkel: ezek az értelmek annyira föl vannak már keverve a népszerüség hajhászás mindenféle folyadékával; az örökös ingadozás annyi-féle széditő preparátumával, és a tétovázás annyi felé való téregetésével, hogy Apponyi grófba bizalmat helyezni, akár a felsőbb, akár az alsóbb közöket tekintve, nagy merészség lenne. Neki az ingadozás, szédelgés, tétovázás, álláspontváltoztatás, annyira vérévé vált, annyira beleélte magát ebbe az annyiféle kulacsosságba, hogy ahány kulacs csak keze ügyébe kerül, (hogy már azt se tudja mikor van a kezében egyik, mikor a másik), olyan könnyen megy neki ma ezt beszélni holnap meg amazt, mintha egészen korrektől cselekednék.

Mindig a közvélemény szája izét keresvén, mindig a közvélemény előtt tetszetős álláspontokra helyezkedvén, tárgyainak, igéreteinek, állitásainak komolyságával nem törődik, s mert a laikus közvélemény felől folytonos ujjongással találkozik, ezen rózsás kedvében nem veszi észre a komoly politika képviselőinek, a cselekvés embereinek, a döntő köröknek komoly arczát: a kik őt politikai szédelgőnek tekintik.

Azt se veszi észre Apponyi hogy amig ezen politikai szédelgésével föl felé, minden hitelét elrontja, le felé meg nem nyeri.

Tekintve azt a roppant fáradozást, utazást, szónoklást, pláne tolakodást és önkináló szerénytelenséget, a mit a választások alatt elkövetett: ugyan mit nyert vele? Alig egypár kerületet. Hanem a stabilis szélsőbalnak használt, valamint hogy minden oly párt, amely maga nem »álló csillag,« a mely életföltételét nem önmagában hordja, hanem hol a 67-es kiegyezéstől, hol annak ellenségétől kéri kölcsön: az bolygónál, szatellesnél egyéb nem lehet.

Apponyi Albert grófnak nagyobb büne van a kiegyezés ellen, mint Kossuth Lajosnak magának. A Kossuth kultusz nagybani terjedése az Apponyi Albert szereplésétől kezdődik: mert ő sohase magának, mindig a szélsőbalnak hódit. Az embereket nem a kormánytól, hanem a kiegyezési alaptól téritі el. S ha bár ezen missziója nem nagy eredménnyel jár is, a 67-es kiegyezés jósága iránt, a kibékülés őszintesége iránt folytonos bizonytalanságban tartja a nem zetet, mert a legtöbb esetben teljesen szélsőbaloldali szónoklatai, egyéb következtetést nem hagynak fenn: minthogy Bécs ellenségünk s a kiegyezés nem hasznunkra, de kárunkra van a nyakunkon.

Es a mig Apponyi Albert gróf ezt hirdeti, addig függetlenségi álláspontón áll, a függetlenségi pártot támogatja: és a Kossuth Lajos lobogója alatt a kibékülés őszintesége ellen harczol, akár Irányi Dániel vagy Ugron Gábor.

Belföld.

A helyzet tisztázása.

A Bud. Gorr. biztositása szerint a kormány meg fogja ragadni az első alkalmat, hogy a képviselőházban az összes egyházpolitikai kérdések rendezése felől a legszabatosabb formában nyilatkozzék.

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécsből sürgönyzik: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, ki Kautz bankkormányzóval értekezett, délutáni 1 órakor ő felsége által 1 órai magánkihallgatáson fogadtatván, délután 4 órakor a gyorsvonattal Budapestre visszautazott. Hieronymi Károly, a legfőbb számvevőszék elnöke, hétfőn tette le az esküt a király kezeibe. Az esküintát Tarkovich államtitkár olvasta fel. A király az eskületétel után magánkihallgatáson fogadta Hieronymit.

Ugyancsak akkor fogadta a király szintén kihallgatáson Szögény-Marich László berlini nagykövetünket és Fejérváry Géza báró minisztert. Szögyény megköszönte ő felségének, hogy miniszteri állása alól öt felmenti és berlini nagykövetté kinevezni méltóztatott. Szögyényinek, aki már mint külügyi osztálytőnök letette a hivatali esküt, ezuttal nem kellett esküt letennie.

A magyar házban délelött bucsuzott el Szögyény-Marich László volt miniszter, jelenlegi berlini nagykövet, a király személye körüli miniszterium személyzetétől s közvetlenül azután foglalta el állomását Fejérváry Géza báró, mint a miniszterium ideiglenes vezetője. Szögyényhez a hivatalnokok nevében Hiersch miniszteri tanácsos tartott beszédet.

Gajzágó Salamon, a legfőbb számvevőszék nyug. elnöke, mint belső titkos tanácsos, letette a szokásos esküt.

Szapáry Gyula bécsi tartózkodásáról irva, a bécsi „Presse" a következő megjegyzéseket teszi: „A miniszterelnök ez alkalommal bizonyára a Magyarországon uralkodó politikai helyzetről is jelentést fog tenni ő felségének. A szabadelvü lapok nyilatkozatai után itélve, az utóbbi napokban ugylátszik az egyházpolitikai kérdésekre nézve az egyes miniszteriumok közt inkább gyakorlati, mintsem elvi természetü ideiglenes megjegyzést sikerült létrehozni, ugy, hogy a legközelebbi időben a kabinet egyetlen tagja sem szándékozik lemondani. Ezzel szemben az ellenzéki lapok azt állitják, hogy a Szapáry-kormány sem jelenlegi alakjában, sem bármilyen átalakulással nem tarthatja magát tovább. Látni való, hogy mind a két részen optimizmus uralkodik, a melynek a legközelebbi két hét alatt ki kell a próbát állnia. Csütörtökön ismét összül a magyar képviselőház és válószinüeg egy hétre reá megkezdik az indemnitási, vagy a költségvetési vitát. Akkor mindjárt ki fog tünni, vajjon elég erős-e az ellenzék harci kedve arra, hogy a miniszteriumot lemondásra kényszeritse. Egyelőre az ellenzék azzal fenyegetődzik hogy ugy a budgetnek, mint az indemnitásnak kellő időben való elintézését obstrukcióval fogja megakadályozni."

Az indemnity.

Az indemnity-törvényjavaslatot a kormány, mint értesülünk, még e héten, valószinüleg már a háznak csütörtöki ülésén be fogja terjeszteni A ház második ülésszakát a jövő hét elején megtörténő ujraalakulás után e javaslatnak tárgyalásával kezdi meg. Legkésőbb az indemnity-vita folyamán, ugy halljuk, nyilatkozni fog a kormány a házban az egyházpolitikai kérdésekről is.

A válság.

(Miniszterek. — A „pártvezérek." — A nemzeti pártklubból. — Bécsi lap a helyzetről.)

Politikai körökben reménylik, hogy a kabinet jelenlegi összetételében együtt marad, vagy legalább a budgetvita befejeztéig nem esik változás alá.

Igy sürgönyzik ezt egy bécsi lapnak s a tudósító még hozzáteszi: Csáky gróf közoktatásügyi miniszter, noha magánviszonyai miatt a magánéletbe akar visszavonulni, a költségvetési vitában képviselni fogja tárczáját. Hivatali utóda valószinüleg Eötvös Loránd báró lesz.

Azt állitják, hogy Fejérváry báró, a ki mint a király bizalmi embere Bécsben időzik, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy magában a miniszteriumban és a mérvadó körök közt a vitás egyházpolitikai ügyekre nézve egyetértés jöjjön létre.

*

A nemzeti párt félhivatalos közlönye jelenti Budapestről: Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére, tegnap délelött tanácskozott Beöthy Ákossal, a nemzeti párt vezérével, a ki később kihallgatáson fogadta Horváth Gyulát, a nemzeti párt vezérét. Horváth Gyula félóra multán a Hatvani-utczában tanácskozott Horánszky Nándorral, a nemzeti párt vezérével, a ki később magánkihallgatáson fogadta Bolgár Ferenczet, a nemzeti pártvezérét, a ki félórával előbb tanácskozott Ábrányi Kornéllal, a nemzeti párt vezérével.

(Nem rossz . . .)

*

Már régen nem voltak oly izgatott hangulatban a nemzeti párti képviselők, mint kedden a nemzeti pártkörben. Mindenki tudni akarta a pártvezérek tegnapelötti tanácskozásának eredményét. Az ismert beavatottak a kiváncsi politikusok valósággal megostromolták.

De a beavatottak sem tudtak pozitiv dolgot, részleteket beszéltek, a miket most már nemcsak a jászberényi helyiérdekü kaszinóban az unalomig variálnak, de szemfüles ember a déli órákban a váczi-utczában is hallhat a hevesen gesztikuláló s angol nyelven hangosan politizáló nemzeti párti képviselőktől.

A nemzeti pártkörben kedden este különben a legszenzációsabb hir az volt, hogy marad minden a réginél. Apponyi éppugy marad, mint Horánszky, noha ez urak közül egyik sem csinált titkot abból, hogy elégedetlen s már most vágyakoznak miniszteri tárczára. Apponyi még csak 48 órával ezelött is határozottan azt állitotta, hogy Szapáry megy s legbensőbb barátai elött legalább ugy nyilatkozott, hogy mindenesetre megalakitja, saját pártja tagjaiból, a konfusiós kabinetet. Éppen azért, mert a pártvezérek titkolt örömérol, itt ott tett nyilatkozataikról a nemzeti pártban mindenki tud, nem akartak hitelt adni ama legujabb versiónak, hogy minden a réginél marad. S mikor egy-két beavatott azzal a leirhatatlan arczkifejezéssel, a mivel csak az ugynevezett Kneipp-kurtát használó beavatott politikusok birnak, megerősitette a legujabb hirt — a meglepetés általános volt. Hát nem Apponyi fogja rendezni az elkeresztelési kérdést, nem Horánszky a valutát, nem Beöthy a közigazgatás reformáját, nem Horváth Gyula a családjogot? kérdezték fenszóval, a megdöbbenés hangján. Egy ismert politikus a leghatározottabb és töle kitelhető legkomolyabb hangon fölvetette a fusiót, kijelentvén, hogy Eötvös Károly nélkül sem az elkeresztelést rendezni, sem a közigazgatási reformot keresztülvinni nem lehet.

A mint Eötvös Károly neve ki volt ejtve, kész volt a disputa. Hogy mily erősen folyt pro és kontra az Eötvössel és a függetlenségi párttal való paktálás kérdése körül a vita, mutatja, hogy Linder György és Hock János ott hagyták a pisputáló gyülekezetet és izgatottan hajtattak az „Otthon"-ba, gyalog.

A rendkivüli érdekes értekezlet azzal végződött, hogy a nemzeti párt vezérei ujra tanácskoztak a szabadelvü párt és a Szapáry kormány helyzetéröl s elégületlenségüknek adnak kifejezést a szabadelvü párt és a Szapáry-kormány maradása felett, egymást éltetve oszlottak szét.

A nemzeti pártban tehát marad minden a réginél.

*

A Wiener Tagblattnak ezeket sürgönyzik: A kormánypárt frondeur magatartása képezi a válság legjelentősebb mozzanatát. Szilágyi tudja, hogy menyi fog, meg is mondja mindenkinek és ez idő szerint párthiveket szerez, hogy szabadelvü csoportot alakithasson. De még nem jutott tovább a hármas számnál, a mi egy frakczióuak minimális száma.

A szabadelvü klubnak nem jelentéktelen töredéke közeledést igyekszik létrehozni Szilágyi és Apponyi közt a kiket tárgyilag tulajdonképpen semmi sem választ el egymástól, de a kik kénytelenek lenének egymásnak kölcsönös boszantásokat megbocsátani.

Egy kiváló tagja a pártnak igy nyilatkozott: „Most semmi egyébre nincs szükségünk, mint becsületes alkuszra, hogy a zavarból kimeneküljünk. Fájdalom — tette hozzá — nem lehet arra számitani, hogy Szapáry olyasmire határozza magát, a mihez a következő órákban változatlanul ragaszkodjék. Talán még az Apponyi-Tisza István féle kombinácziora kerül a sor, bármilyen valószinütlenül hangozzék is ez.

Legtöbb valószinüséggel bir az a föltevés, hogy Szapáry regimeje még egy ideig eltart, azután következik Kállay, a ki sokat tárgyalt a magyar pártemberekkel. Csakhogy ő határozottan kijelentette, hogy sohasem vállalna el kabinet alakitást, mégis azt hiszik, hogy sikerülne őt más nézetre terelni. Általános föltevés szerint ö volna a leghivatottab arra, hogy állandó regimet hozzon létre és rendet csináljon.

Két koleraeset Aradon.

— A közegészségügyi bizottság üléséből. —

A közegészségügyi bizottság fontos rendkivüli ülést tartott tegnap délután 5 órakor a városház emeleti kistermében. A szönyegen forgó tárgy nagy érdeket kölcsönzött az ülésnek, amennyiben az **Aradon előfordult két koleraeset** képezte megbeszélés tárgyát. A jelentésekből, a megbetegedések lefolyásából kitünt, hogy a kérdéses megbetegedések csak **koleragyanus esetek**, de azért a kezelőorvos oly módon járt el, mintha valódi ázsiai kolerával állanánk szemben. Az érdekes ülés lefolyásáról adjuk a következő részletes tudósitást:

A közegészségügyi bizottság tegnapi ülésén Pollák Gyula dr. elnöklete alatt jelenvoltak: Pozsgay Lajos dr. főorvos, Leitner Ernö dr. Pekár Károly, Rozsnyay Mátyás, Varga János, Bartha főtörzsorvos. Schuszter Henrik dr. Schuszter Illés dr. Tisch Mór dr. Kabdebó János dr.

Elnöklö Pollák Gyula dr. üdvözli a jelenlevöket s a rendkivüli ülést megnyitottnak nyilvánitja.

Olvastatott a mult ülés jegyzökönyve, mely tudomásul vétetett. Majd elnök elöadja, hogy városunkban két koleragyanus eset adta elö magát, s kéri Posgay Lajos drt, hogy adja elö a megbetegedések lefolyását, illetve keletkezését.

Ebből részletesen megtudjuk az esetet.

A főorvos hétfőn kapta a hirt, hogy Ségában két koleraeset adta elö magát. Ö rögtön a helyszinére stetet a hol két embert talált hányszékelési tünetek közt.

Az egyiken nagyobb mérvben mutatkozott a betegség, szemei beesettek, hangja rekedt volt, s lábában görcsöket érzett. A két beteget azonnal kocsira tétette, s a barakkórházba vitette, a lakást pedig zár alá vétette.

A két megbetegedett egyén a Végh-pusztáról jött, s itt ama szobában aludt, melyben ezelött pár nappal egy ember gyomor betegségben meghalt.

A két kolerabeteggel együtt lakó két asszonyt azonnal kontumáczia alá vette, az udvart, a szobákat fertötlenitette, s az udvaron levő szemetet elégette. A kérdéses két asszonyt a város élelmezi. A megbetegedettek ágynemüje az elzárt szobában van karbolozottan letéve. A betegek ürüléke baktrológiai megfigyelés végett Budapestre küldetett.

Külömben ugyancsak megvizsgálta ar ürüléket Traytler dr. is, ki konstatálta, hogy abban kommabaczillusok vannak.

A betegek immár jobban érzik magukat, különösen a fiatalabbik teljesen tul van a veszélyen. Az örgebbik is a jobbulás utján van.

Határozatba ment, hogy a bizottság ez esettel szemben ugy járt el, mint valódi ázsiai kolerával, s a legerélyesebb óvintézkedéseket foganatositja. Hosszas vitát provokált ama kérdés, hogy vajjon amaz asszonyok. kik jelenleg vesztegzár alatt vannak átvitessenek-e más helyiségbe avagy nem? Leitner dr, az áthelyezést nem tartja helyesnek, mert ezáltal a kolerának uj góczpontot teremthetnének. A bizottság elhatározta, hogy a tanácshoz át fog irni azon czélból, hogy üres házakat bocsásson rendelkezésükre. Egyszersmind elhatározták, hogy a kérdéses kolerás betegek ágynemüi elfognak égettetni, annyival inkább, mert a kivánatos kárpótlás nagyon csekély. Majd Schuszter Henrik dr. inditványára még egy ügyeletes orvos kirendelését határozták, kinek feladata a kolerás vi

délről érkezőket, kik magánházakhoz szállnak ellenőrizni.

A járványbizottság megalakulása még korainak tartatott, miért is nincs okunk komolyabb aggodalmakra. A koleraesetekkel szemben a foganatositott óvintézkedések nem fognak eredmény nélkül maradni, s a járvány valószinüleg teljesen meg szünik városunkban.

Időjárás.

Légnyomás: reggel 7 órakor 761.0 mm., délután 2 órakor 758.2 mm. *Hőmérsék* reggel 7 órakor C° + 8.3, délután 2 órakor C° + 19.7. *Szél iránya és ereje:* reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor DK. 4. *Felhőzet:* reggel derült, délután többnyire derült. *Csapadék* az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjóslás a mai napra.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 3. —

Derült.
Enyhe.
Nyugaton csapadék.

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

előfizetési árai:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken szétküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.	Egy hóra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr, vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY" kiadóhivatalának küldendők, ugyszinte ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság".

HIREK.

November 3. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Malachiás. — Protestáns naptár: Pirmin. — Görög-keleti naptár (október 22.): Abercz. — A nap kél 6 óra 49 perczkor, nyugszik 4 óra 38 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

November 4. Tartalékos tisztek ellenőrzési szemléje a várban.

November 5. A polgári takarékpénztár rendkivüli közgyülése délután 4 órakor.

November 6. Az aradi korcsolyázó-egylet közgyülése délelőtt 11 órakor.

November 6. Lóversenу Aradon.

November 6. Az aradi honvédegylet közgyülése.

November 9. Városi közgyülés d. u. 4 órakor.

November 19. Csiky-ünnepély a városház disztermében.

Halottak napján.

Lélekemelő magasztos ünnep volt a sirok világában az emlékezésnek halottak napján. A megkésett ősz verőfénye ömlötte el a legszomorubb hervadás hazáját, mely két napon át bucsujáró helye volt az emberiségnek

Impozánsul nyilatkozott meg a kegyelet az aradi temetőkben a hova ámbátor nem volt helyes bevinni a világi hiuságokat, a divatot. Valóságos versenyzést fejtettek ki a körül, melyik gyászoló tudja találékonyabb pompával, pazarabb disszel róni le elköltözött kedves halottja iránt a kegyelet s az emlékezés adóját,

Ez az egyedül helyén való egyszerüség rovására kifejtett pompa igaz, hogy olybá tekinthető, hogy mindenkinek szabadságában áll ugy róni le a kegyelet köteles adóját, a mint éppen neki tetszik, de mégis sokkal méltóságteljesebb lett volna az ünnep a maga természetes egyszerüségében, a világ hiuságának ragyogása nélkül. A gyász mértékét nem a sirok pazar pompája mutatja, hisz mennyi fénytelen sirhalom fölé borult fájdalom s a bánat.

Kora délutántól késő estig kocsi kocsi után robogott, ember ember nyomában sietett az aradi temetőkbe, hogy megkoszoruzza halottaink sirját, hogy kigyujtsa a sirokon a kegyelet mécsvilágát.

A régi temető honvédsirjaihoz kivonultak zászló alatt a nagy idők élő alakjai az az öreg honvédek, az aradi dalegylet, az aradi jótékony asztaltársaságok s Csécsy Imre ref. segédlelkész emelkedett szellemü beszéde után megkoszorurták a honvédsirokat. A dalegylet gyászdalt énekelt.

A felső temetőben Besze János sirja fölött is elhangzott egy gyászdal. Az aradi szintársulat tagjai is kegyeletesen emlékeztek meg a szinészet halottjairól. Többen kizarándokoltak a temetőbe s megkoszorurták az ő soraikból kidölt pályatársak sirját.

Megkapó látványt nyujtottak este a temetők. Fényárban uszott minden, a kivilágitott sirók között még a késői órákban is hullámzott a nagyközönség.

— **Személyi hirek.** Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester Institoris Kálmán főjegyző e hó 9-én Kolozsvárra utaznak, a hol a magyar szinészet 100 éves jubileumán képviselni fogják Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságát.

— **A Hivatalos lapból,** A király Enyváry Péter kir. tanácsos és segédhivatali főigazgatónak sokévi hü, buzgó és sikeres szolgálata elismeréseül, saját és törvényes utódai részére, a magyar nemességet az „ozmánbüki" előnévvel dijmentesen adományozta.

— **A Csiky-ünnepély.** Ma délután fél 6 órakor ülésezik a „Kölcsey-egylet" helyiségében a Csiky-ünnepély rendező bizottsága. Az ülésen véglegesen meg fog állapittatni azon ünnepély sorrenoje, melyet e hó 19-én koszorus költönk emlékére szentelünk. Az ünnepély sorrendjét lapunk holnapi számában közölni fogjuk.

— **Adakozás a szabadságharczi muzeumra.** Az épitkezési alapra ujabb adományként befolyt 25 frt. Assael Adr. Adolf urtól, melyet ezennel nyilvánosan nyugtáz a bizottsági pénztáros.

— **Csiky Gergely siremléke.** Csiky Gergely sirja fölé halottak napján pompás siremléket állitottak. Csiky sirja a kerepesi-uti temetőben a Deák-mauzoleumhoz vezető főut jobb felén van a Csukássi József és Kumniczer Sándor sirja közt. Itt állitották föl a siremléket, melyet a Kisfaludy-társaság megbizásából Senyei Károly szobrász készitett. Az emlék görög-stilusu szarkofág, mely pátyi, esztergommegyei kőből van faragva. A szarkofág tetején vannak bronzból a müvész által izlésesen mintázott szinészeti jelvények. Az alsó részen pedig Csiky Gergely arczképe van megörökitve bronz-relifben. A talapzaton ez egyszerü fölirás olvasható: „Csiky Gergely 1842—1891." Az egész emlék sikerült szobrászati alkotás. A szobor-emlék bizottság, melynek elnöke Zichy Antal, még nem határozott az ünnepi leleplezés tárgyában.

— **Italmérési jogok bérbeadása.** Az aradi pénzügyigazgatóság tegnap tartotta meg az ajánlati tárgyalást Kerek, Moroda-Gyarmata, Kiszindia-, Vaszoja-, Pajsán- és Barakony községek italmérési és fogyasztási adójának megváltása tárgyában A tárgyalások — Kerek kivételével — az összes községekkel eredményre vezettek. Kerekkel ujra tárgyal a pénzügyigazgatóság.

— **Az igazságügyi törvénytervezetek Aradon** Az aradi ügyvédi kamarához az igazságügyminiszter leküldte véleményadás v gett: „Az ügyvédi rendtartásról", „a csődtörvény módositása tárgyában", „a jogcselekmények csődönkivül való megtámadásáról" és a „fizetés beszüntetéséről és csődön kivüli egyezségről", alkotott törvényjavaslatokat. Az előtt a kamarák panaszkodtak, hogy a miniszter mellőzi őket, csak ritkán küld le egy-egy javaslatot véleményére. Szilágyi Dezső, a kamarák óhajainak és a közönség érdekének tesz eleget, midőn ezen évben már nyolcz javaslatot küldött le véleményre. Az ügyvédi kamara választmánya közelebb fog intézkedni, hogy kik bizassanak meg a vélemény szerkesztésével.

— **Hurczolkodás.** Most van az ideje s örvend, aki mihamarább tuleshetik e kellemetlen szükségen. Bizonyos fájó érzés száll a szivre, mikor a megszokott otthonban minden tárgyat elmozditanak a rendes helyéről. Az ingóbingóság kikerül a burkolatra, ott döczög a társzekér, melynek legtetején égfelé áll az ágy és egyéb kedves butordarab. Családdal hurczolkodni nem tartozik a kedvesebb állapotokhoz. A gyerekeket, mint a mumiákat összepólyázzák, hogy a hurczolkodás alatt meg ne fagyjanak. De akármit csináljanak is velük, mindenütt ott lábatlankodnak. A költözködést neheziti az a körülmény, hogy épen Mindszentek napjára esett. E miatt a hurczolkodás számtalan kalamitásba ütközött, melyből kétszeres költség és tömérdek bosszuság árán lehetett kivergődni. A bajok kutforrása a kétszeres ünnepben rejlett, mert a fuvarosok többnyire gyászos arczczal alkudtak, hogy ők is a temetőbe mennek, mint más becsületes ember s csak ugy dolgoznak, ha „illendően" megadják az ünnepi munka árát. Sok szegény család e miatt el is halasztotta a költözködését.

— **Az uj vizsgáló biró** Paguba Vazul az aradi kir. törvényszék uj vizsgáló birája tegnap vette át elődjétől a vizsgálóbiróság vezetését. Ursicz Vazul segédvizsgálóbirót, a törvényszék elnöke Paguba Vazul mellé osztotta be.

— **Adók kivetése.** A pénzügyminiszter körrendeletet intézett az aradi kir. pénzügyigazgatósághoz, melyben az állami egyenes adók 1893. évre leendő kivetésének alapjául szolgáló munkálatok meginditása czéljából egyelőre az adókötelezettek és adótárgyak összeirásáról, valamint az I. és II. osztályu keresetadó és a házadó kivetéséről intézkedik.

— **Uj igazgatók.** Az aradi első takarékpénztár tegnap a következő körlevelet bocsátotta ki: Van szerencsénk értesiteni, hogy intézetünk folyó évi szeptember hó 15-ikén megtartott rendkivüli közgyülésén Schuster Illés dr és Walder Gyula urak igazgatókká választattak. Tisztelettel: Aradi első takarékpénztár.

— **Jóváhagyott telefonhálózat.** A Budapest Szeged-Temesvár-Arad közt létesitendő telefonhálózat irány-nyomának megállapitása ügyében fölvett jegyzőkönyvi megállapodásokat a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta.

— **Jövedelmező törzsrészvények.** A helyi érdekü vasutak létesitésének fő tényezőjét tudvalevőleg az állam, törvényhatóságok, községek és egyesek által nyujtott segélyezés képezi, a melynek fejében az illetők rendszerint megfelelő összegre szóló törzsrészvényeket kapnak. E törzsrészvények a legtöbb esetben holt tőkét képeznek, a melynek jövedelmezőségére csak idő folytán nyilik többé-kevésbbé bizonytalan kilátás. Van azonban két helyiérdekü vasutunk, a melyek szerencsés törzsrészvényei már ez idő szerint is kapnak — még pedig részben jelentékeny — osztalékot a törzsrészvényeik után. Első helyen áll közöttük — de csakis ebben a tekintetben — a budapest-szent-lőrinczi vasut, a mely teljes 7 százalékot ad a törzsrészvények után. Az arad-csanádi egyesült vasutak törzsrészvényei 6 százalék, a poprádvölgyi és szombathely-pinkafői vasutaké 5 százalék, a keszthely-balaton-szt.-györgyi vasuté 3 százalék, a csáktornya-zágrábi 2 százalék, és a kőszeg-szombathelyi vasut törzsrészvényesei 1 egyharmad százaléknyi osztalékban részesülnek.

— **Itt a vásár.** De már csakugyan itt van. A készülődések lázasan folynak, s az egyik fabódé a másik után emelkedik; az edényárusok is előczihelődnek, sőt a „soha nem látott, világhirü nagy muzeum" is felütötte a tanyát. Már szól a verkli s a tulajdonos recsegő hangon hirdeti, hogy tessék besétálni, a legnagyobb képeket, Spanga kivégeztetését most láthatni. S a faluból berándult vidám magyar áll is a kötélnek, s leszurja az egy piczulákat. Már hogyne szurná, mikor e csekély összegért nem csak hogy rengeteget láthat és megtapasztalhat, de még egy „értékes tárgyat" is kap ráadásul. Az idő pedig, daczára a vásár közeledtének, megbecsüli magát. A nap süt, mint eddig, ingyen, s a lég egészen tavaszias, ami pedig nagy csoda, mert

aradi vásárt eső vagy hideg nélkül még képzelni sem lehet.

— **Nők a postaszolgálatban.** Az utóbbi évek során igen jelentékeny arányokat öltött a nők alkalmazása a hazai posta- és távirdahivatalban. Ez idő szerint a nem kincstári hivatalokat 1474 helyen nők látják el; az állami posta- és távirdaszolgálatban a folyó év elején mint kezelő 201 nő volt alkalmazva; ezentelül 492 nő mint kiadó s részében mint napidijas, összesen tehát 2167 nő — majdnem fele a férfi-alkalmazottak számának (4920) állott ez év elején a magyar posta- és távirda kezelési szolgálatban. A nők ily kiterjedt mérvü alkalmazása némileg zavarólag kezdett már hatni a szolgálatra, minek folytán a női személyzetnek kincstári hivataloknál való alkalmazását az idén szükebb keretre szoritották s nevezetesen a kezelők számát 201-ről 150-re szállitották le.

— **Iskola fölavatás Kis-Jenőn.** Október hó 3-án avatták fel — irja levelezőnk — szokásos szertartások és ünnepélyek között és adta át a kisjenői izr. hitközségi elöljáróság az ujonnan épült szép iskolát az iskolaszéknek. Ugyanez alkalommal leplezték le a Kauffmann Manó által az iskolának ajándékozott Ő felsége olajfestményü képét. Az iskola a felekezeti elöljáróság áldozatkészségének és Messzer Lipót fáradhatatlan tevékenységének köszöni — a hitközség alig pár évi fennállása után létét.

— **Az uj koronák** nagyon népszerűek. Bizonyitja ezt az, hogy az első 100.000 darab, melyet a fémjelző és beváltó hivatalhoz küldött a központi állampénztár, már elfogyott s most küldtek ujabb 400,000 drbot.

— **Jubiláló igazgató.** Makó város közönsége e hó 30-án ünnepelte meg Molnár Albert igazgató-tanár 30-éves tanári müködésének évfordulóját, mely alkalommal volt tanitványai egy diszes ezüstserleget nyujtottak át neki. Az ünnepélyes aktust 300 teritékü bankett követte.

— **Mennyi levelet irnak hazánkban?** Kolosszális arányokban fejlődött az utolsó évek során át hazánkban a levélforgalom. Az emelkedés évről-évre fokozódik s e fokozodás csak 1890-ről a mult évre megközelitette a tizmilliót darabot. 1890-ben ugyanis az összes hazai levélforgalom, 171·9 millió darabot tett, a mult évben pedig felemelkedett 181·4 millióra, a 67·9 milliónyi hirlapszámnak 12·1 milliónyi postautalványnak és közel kétszázezer darab postai megbizásnak hozzáadásával pedig 262·3 millió darabot tett ki. Ezen összegben a belföldi levélforgalom a mult évben 122·3 millió darabból állott, külföldről 29·6 millió levél jött be, külföldre 25·6 millió ment ki s az átmeneti forgalom 3·8 millió darabból állott Igen érdekes tudni, hogy évenkint mennyi levél esik egy lakásra a törvényhatósági joggal biró városokban és megyékben. Ötven levelen felül esik egy lakásra Budapesten, Fiumében, Zágrábban, Károly-városon és Belovárón, ötven sziszeken és Eszéken, 45 Kassán, Komáromban Temesvárt, Sopronban és Ivaniczon, 40 Győrött, Pozsonyban, Bródon Kosztajniczán és Pozsegán, 10 levél esik egy lakosra Kecskeméten és Szabadkán (Arad és a többi városok a 20—35 közt váltakoznak), s a legkevesebb, egy lakosra 5 levél esik, Hódmezővásárhelyt. A megyék közül legtöbb, egy lakosra 12 levélnél több esik Esztergomban, 11—12 levél Brassó, Mosony és Szepesben, 10—11 Liptóban, 9—10 pedig Borsod, Csik, Somogy és Veszprémmegyékben. A megyék leg nagyobb részében 3—8 levél esik egy lakósra, 2—3 levél esik egy lakosra Kolozs, Maros-Torda, Ugocsa és Belovár Varsadmegyében, a legkevesebb pedig, egy lakosra évenkint csak egy-két levél, Zágrábmegyében esik.

— **Képzettársulás.** Dr. Névtelen hires ügyvéd. Dr. Névtelenhez belép egy szomoru uriember és igy szól;

— A feleségem megcsalt. El akarok válni.

— Az baj. Vigyázni, kellett volna, de kérem a részleteket.

— Mérnök vagyok. A segédem az előszobában dolgozott. Valahányszor el kellett volna velem utaznia, mindig főfájást kapott és itthon maradt. Egyszer gyanum támadt. A feleségem fiatal Ez is fiatal. En öreg vagyok. Megnéztem az előszobában a kabátját. S tudja mit találtam benne?

— Mit?

— Levelet a feleségemtől, Bizonyos megdöbenéssel . . .

— Pardon, azonnal . . .

Az ügyvéd izgatottan robog az előszobába. Pár pillanat mulva orditás hallatszik kivülről. Dr Névtelen kimerülten tér vissza.

— Mi az, mi történt? — kédi a panaszos

— Köszönöm uram, — szól az ügyvéd lihegve — én nemcsak levelet találtam a segédem kabátjában, hanem arczképet is.

— **Sem verekedés, sem kolera.** A helyi sélsöbali lap azt irta a napokban hogy Szentleány-falván verekedés volt, no meg hogy kiütött a kolera. A hirek — mint levelezőnk irja — minden alapot nélkülöznek.

— **Az aradmegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1892. október hónapban. Nevezetesen kórházi beteg maradt a mult hóról 62 fi, 78 nő, e hóban felvétetett ápolásra 113 fi, 86 nő, összesen ápoltatott 175 fi, 164 nő = 339. Ezek közül elbocsájtatott gyógyulva 77 fi, 57 nő, javulva 22 fi, 7 nő, gyógyulatlan 1 fi, 2 nő, meghalt 9 fi, 10 nő, összes fogyatkozás 109 fi, 76 nő. Maradt ápolás alatt 66 fi, 88 nő, összesen 154, ápolási napok száma 3152.

— **Körözött aradi gézenguz.** Farkas Lajos nótárius csalót, a ki levélhamisitással vádoltatott, bekisérték a köz-kórházba, a honnan tegnap megszökött. — Országszerte körözik s ha kézrekerül, — jobban fognak vigyázni reá.

— **Halálos baleset.** Németh János orosházi lakos családjával egy terhelt szekéren Hódosra akart utazni. Lugozó község határában lovait meg akarta forditani, a lovak elragadták a kocsit, Németh a lovak közé esett, a kocsi keresztülment rajta s mire a lovakat megfékezték, halva volt. A megejtett orvosrendőri kullaszemle véletlen szerencsétlenség esetét látta fennforogni.

— **Öt forint-egy fog.** Lupucz Flora fogadott Avraunucz Jevrémmel hogy megengedi 5 frtért, mikép három ütésre kiverje a fogát. Avraunucz borközi állapotában felkapott egy üvegot s azzal egy ütésre kiverte Lupucz fogát, mely most egy gyufadobozban bünjelként fekszik Nyáry kapitány asztalán. Lupucz felorditott a fájdalamtól s 100 frtot követelt a fogért, melyet alku szerint 3 ütésre kézzel kellett volna kiütni. Hogy ki nyerte meg a furcsa fogadást, azt majd az aradi törvényszék fogja annak idején megmondani.

— **Hirtelen halál.** Muresán Nikolae duudi lakos házának padlásán hirtelen összeesett és meghalt. Halálát szivszélhüdés okozta.

— **Tolakodó koldusok.** Tizenkét aradi koldusasszony Mindszentek napján megszállotta a minoriták templomának bejáratát s a közönséget azzal az ajánlattal zaklatták, hogy készek jó pénzért a temető sirhantjain siratni az elköltözött halottakat s imádkozni a lelki üdvösségükért. Ezen viselkedésükkel nemcsak a közönségnek alkalmatlankodtak, hanem kapaczitálásukkal még botrányt is csináltak a templomban, a miért aztán a rendőrség eltávolitotta a vállalkozó szellemü koldusokat.

— **Móricz Pál csődje.** Nagyváradról sürgönyzi levelezőnk, hogy Hlatky Endre, a Móricz Pál-féle csödtömeg gondnoka, a hitelezőnek 42 százalékos egyezséget ajánl. Valószinüleg elfogadják.

— **Árverés a vasuton.** Az államvasutak aradi indóházában f. hó 14-én d. e, 5 — órakor fogják elárverezni a kézbesithetlen tárgyakat, mire a venni szándékozók figyelmét e helyen is felhivjuk.

— **Pályázatok.** Kertész-munkavezetői áll. a kolozsvári országos javitó intézetnél nov. 10-ig. — Aljegyyői áll. a nagybittsei járásbiróságnál 2 h. a. — Albiréi áll. a nagybittsei járásbiróságra 3 h a — III oszt adó tárnoki áll. a bonyhádi adóhivatalnál 2 h. a — Irnoki áll. b besztercebányai törvészéknél 4. h. — Fogalmazó gyakornoki áll. a pénzügyigazgatoságnál 1. h a — Gyakornokjelölti áll. a székelyúdvarhelyi pénzügyigazgatóságnál 2 h a III. oszt. számtiszti áll. a kaposvári pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál L h. a,

Hymen.

Ifj. Sonnenfeld József aradi nagykereskedő október hó 30-án eljegyezte Bienenstock Márk buttyini nagy kereskedő és birtokos müvelt, és szeretetre méltó leányát, Matildát.

Hódy Antal, a pancsovai kir járásbiróság aljegyzője eljegyezte Major Lujza urhölgyet Szondy Géza szentlányfalvi ref. lelkész kedves és bájos sógornőjét.

Kanitzer Károly, m. kir. államvasuti mérnök Aradon, november 8-án vezeti oltárhoz a budapesti dohány-utczai izr. templomban Steiner Zelma kisasszonyt Steuer Gyula, tekintélyes fővárosi polgár leányát.

Sebitz Lajos fiatal gyomai kereskedő ma reggel 9 órakor vezeti oltárhoz az aradi minorita-templomban Ékes György polgártársunk szép és kedves leányát, Juliskát.

Gyászrovat.

Hladik Károly. a tamásdi uradalom tisztartója elhunyt, miről a következő gyászjelentést vettük:

Alulirottak a legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy felejthetlen drága jó édes atyjuk, illetve nagyatyjuk, apósuk, sógora és násza Hladik Károly, a tamásdai uradalom tisztartója f. é. október hó 30-án, délután fél 3 órakor, életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után csöndesen elhunyt. A drága halott hült tetemei f. é. november 1-én, délután 2 órakor fognak a róm kath. egyház szertartási szerint, a tamásdai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni, és az engesztelő szt. mise áldozat november 3-án, d. e. 10 órakor fog a nagyszalontai róm. kath. szentegyházban az egek Urának bemuttatni. Aldás és béke lengjen hamvai fölött! Tamásdán, 1892. évi október 30-án. özv. Jakabffy Kristófné szül. Balta Mária, násza. Träxler Anna, sogornője, Tarnói Kostyál György, veje. Ladik Gusztávné született Schvinn Ilona menye. Tarnói Kostyál Györgyné szül. Hladik Adél és Dr. Ladik Gusztáv gyermekei. Ladik Ilonka, Ladik Mariska, Ladik Margitka, unokái.

A temetés — irja levelezőnk — a közönség óriási részvéte mellett ment végbe. Az elhunyt koporsóját több, mint 100 uri fogat kisérte, a jelenvoltak nemcsak a helység és a környék inteligenciájából valók voltak, de még a távolabbi N-Zerénd, Kis-Jenő, N-Szalonta, söt a messze N-Váradról is számosan jöttek el megadni barátjuknak a végtisztességet. A temetést Csutak Károly rendezte a lehető legimpozánsabban. Az elhunytat alpakka-koporsóban helyezték a diszes ravatalra, melyet 24 kandeláber köritett. A szolgálatokat az intézet külön személyzete végezte. A temetés 2 órakkor ment végbe, melyen a beszentelést a n-szalontai lelkész végezte. A koszoruk egy egész kocsit foglaltak el, melyek közt a családtagok koszoruin kivül ott láttuk Tabajdi Dániel és családja Tabajdi József és családja, Kövér Andor és neje, stb. diszes koszoruit, melyekkel együtt 22 koszoru boritotta a diszes kocsit. Az öreg urban a régi világ egyik köztiszteletben álló tagja szállt sirba, s vele is kevesebb van egygyel azokból, kik beszélni tudtak az elmult nagy idökről. Nyugodjék békében!

Székely Albert dr. berzovai orvos haláláról mély részvéttel vettük ez alábbi gyászjelentést:

Alólirottak fájdalmas szivvel jelentik minden rokon, ösmerös és jó barátaik nevében a felejthetlen férj, fiu, vő, testvér, rokon és jó barát Székely Albert dr. kör- és pályaorvosnak folyó hó 1 én, életének 36-ik évében, rövid szenvedés után történt kimultát. A drága halott hült tetemei f, hó 3-án, d. e. 11 órakor fognak a halottas házból, az aradi izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Berzova, 1892. november 2-án. Nyugodjék békében! Székely Albertné dr. szül. Liebermann Matild neje. Singer Lipót és neje Heller Jakab és neje Liebermann Simon szülők. Lövy Sománé szül. Singer Cecil Lázár Sándorné szül. Singer Lotti Lázár Sámuné szül. Singer Sárika Singer Jenny Székely Inigo dr. Székely Jenő Székely Soma Székely Géza Székely Arpád Székely László testvérek.

Temetés. Kedden délután fél 5 órakor kisérték örök nyugalomra a felső temető halottas házából Sarlot Domokos főkapitány hasonnevü fiát, nagy részvét mellett. A kis halott koporsóját a Sarlot-család sirboltjában helyezték el. A bánatos szülők fájdalmát enyhitse a városszerte nyilvánuló részvét.

Egyletek, Társulatok.

— **Az aradi „Filharmonia egyesület“** f. hó 3. án csütörtök este 8 órakor ének-próbát tart, melyre a müködő tagokat ez uton hivja

meg az elnökség. A próba a polgári fiuiskola disztermében tartatik meg.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A kereskedelmügyi m. kir. minister: az aradi kerületi betegsegélyző pénztár alapszabályait, f. évi 68.779. szám alatt, az 1891. évi XIV. törvényczikk alapján jóváhagyási záradékkal ellátta.

Szinház.

A szinház müsora:

November 3. (Csütörtök) Pont-Biquet család, vigjáték (először.)
November 4. (Péntek) Bolondokháza, bohózat.
Novnmber 5. (Szombat) Madarász, operette.

Az aranyember.

— November 1. —

Kedden este nagy közönség nézte végig „Az aranyember" szépen gördült előadását, mely nagyon kevés kivánni valót hagyott maga után. Minden szereplő megtette a magáét s méltán megérdemelte a közönség tüntető tapsviharát, mely minden kép után felzúgott,

Somló (Timár) öntudatos, kifejezésteljes alakitásával föltétlen sikereinek számát növelte.

Haraszti Hermin Timeá-ja minden részében helyesen felfogott alakitás volt. Különösen megkapóan juttatta kifejezésre az önkényt elnyomott szenvedélyt korlátozó női hüséget.

Tárnoki Gizi eleven, érzelemteli, kedves Noémi volt. Vedress (Tódor) hiven, jellemzetesen játszott, utolsó jelenésében brillirozott.

Báthori Ilonáról (Athália) meg kell változtatnunk előbbi véleményünket és pedig az ő határozott előnyére. Kifejezésteljes alakitása mindvégig hatásos volt, végjelenetét hatalmas drámai erővel játszotta meg.

Follinuszné pompás Tereza, Czirok Róza (Zsófi) a mindig jó Gondáné, Nyilasi jóizü Brazovits, Pethes ügyes Kadisa és Bónis kedélyes granicsár tiszt volt.

Az előadás fél 11 órakor ért véget. (G.)

— **Leszkay diszelőadásai.** Kedden délelőtt 11 órakor volt az értekezlet Avarffy Ferencz dr szinügyi bizottsági tag ügyvédi irodájában a debreczeni szinházlátogatás tárgyában. Az értekezlet határozatához képest e hó 11-én reggel a gyors vonattal indulnak Aradról a küldöttség tagjai, kiket Debreczenben ünnepélyesen fogadnak. A társaságért, melyhez Leszkay meghivott vendégei is csatlakozni fognak, a direktor Aradra jön s egy szalonkocsit bocsájt rendelkezésre. A társaság tiszteletére három előadás lesz és pedtg 11-én a szinészjubileum alkalmából Bánk bán, 12-én A szerencsefia és 13-án egy felvonás az Agglegények-ből és egy népszinmü. A debreczeni szinházlátogatására Avarffy Ferencz dr, Lukácsy Miklós, Vincze Miklós, Barabás Béla dr E. Illés László és a helyi sajtó képviselői utaznak át.

— **A kis molnárné.** A tegnapra hirdetett „Boissy-boszorkány" előadása Kozmával együtt ismét berekedt. Helyette „A kis molnárné" ment közepes ház előtt jó előadásban. Somlóné a (fejedelem) elemében volt, többször nyilt szinen is megtapsolták szépen előadott partituráit. Mellette Margó Zelma aratott sikert a finom pikanteriával megjátszott czimszerepben. Gergely (Oláh Péter) belépő dalát szabatosan énekelte, mindvégig hozzájárult az összhatáshoz. Pósfai Ella (fejedelemnő) szép hanganyagát jól érvényesitette. A komikus elemet Nyilasi és Sziklai képviselték sok igyekezettel s nem kevesebb sikerrel. Sziklai jóizü kupléival alig győzött betelni a közönség. — A karok jól tartották magukat.

— **Rózsa Dezső,** ki katonakötelezettsége miatt Budapesten ette a császár kenyerét s tüzéreskedett, mig a társulat a szezont megnyitotta visszatért, persze uniformis nélkül s ujból az aradi Thália szolgálatába szegődött.

— **A mai premier.** Ma a „Pont-Biquet család, Bizson szellemes vigjátéka kerül bemutatóra bizonyára telt ház előtt, mert Bissont, mint a Válás után és az Érdemjel szerzőjét előnyösen ismeri a szinházlátogató közönség. A vigjátékot, melyet a nemzeti szinház számára Náday Ferencz forditott le, a fővárosi közönség és a sajtó egyhangu meleg fogadtatásban részesitette.

— **Uj bohózat** kerül szinre legközelebb Aradon két tehetséges nagyváradi zsurnaliszta tollából. A darab czime: Az inségesek, eredeti bohózat, dalokkal 3 felvonásban. Irták Sas Ede, volt aradi hirlapiró, a „Nagyvárad" segédszerkesztője és Fehér Dezső, a „Bagoly" czimü nagyváradi élczlap szerkesztője és a „Bolond Istók" munkatársa. Az uj bohózat zenéjét Barna Izsó, az aradi szinház karmestere, szerzette. Bemutatóra november hó végével kerül a rendkivül mulattatónak igérkező bohózat és a társulat legjobb erői müködnek benne közre, kivált a komikusoknak jut jelentékeny rész.

— **„A két szerelem."** Csiky Gergely hátrahagyott szinmüve a következő szereposztással kerül szinre a nemzeti szinházban: Donath — Bercsényi, Agnes — Felekyné, Miklós — Nagy Imre, Judith — Fáy Szeréna, Anna — Lendvayné, Rubér — Szacsvay, Teréz — Márkus Emma, Gál — Pálffy. Kivülök Gyenes, Zilahi és Gabányi játszónak még kisebb szerepeket az uj darabban, melynek próbái már javában folynak. A bemutatót Csiky Gergely halála évfordulóján, november 19-én tartják meg. Mint értesülünk, az aradi szintársulat legközelebb szintén bemutatja a darabot.

— **Krecsányi Temesvártt.** Temesvár város törvényhatósági bizottsága szombaton tartott közgyülésében Krecsányivala szinház bérletére nézve ujabb 3 évre megkötötte a szerződést.

VEGYESEK.

— **Elégett öregasszonyok.** Nyitra-Zsámbokrétról irják hogy mult hó 30. és 31-ike közt nagy tüz volt Krasznón. Vrba Mihály földbirtokosnak két gazdasági épülete hamvadt el s hét szarvasmarhája a lángok martaléka lett. Ambár az anyagi kár is tetemes, de nagyon növeli a szerencsétlenséget az, hogy emberélet is pusztult el. Két öreg asszony, a ki a tüz kitörésekor az épületben volt, elkésve kisérlette meg a menekülést. A füst elszéditette őket s eszméletlenül rogytak össze az égő épületben. Nem lehetett őket megmenteni, mindakettő odaveszett.

— **Csodálatos emlékező tehetség.** Nyiregyvan egy napszámosember, a kinek a memoriája bámulatos. A derék férfiu ugyanis a három év óta kilutrizott számokat kivülről tudja még pedig pontos dátumban a kihuzottak sorrendje szerint. A minap a kiváncsiak a huzási lajstrommal ellenőrizték s egyhangulag konstatálták, hogy a napszámos egyszer sem tévedt. A szegény embernek aligha sokba nem került ez a tudománya.

— **Rövid hirek** O-Becsén Petrényi István tizennégy éves leánykáját ezelőtt három héttel megmarta egy veszett kutya. A napokban a szegény kis leányon is kitört a veszettség s ennek folytán meghalt. — Perjámoson a római kath. templom perselyét az elbocsátott iskolaszolga megdézsmálta. A templomrablót elfogták. — Kézdivásárhelyen e hó 27-én rövin ideig hó esett. Ejjel rendesen fagy, de nappal csaknem tavaszi idő van. — Hainburgban az utász kadetiskola egyik növendéke oly szerencsétlenül esett neki pár nap előtt a padnak, hogy összeszúrta magát s pár nap mulva meghalt. — Nyiregyházán Mészáros J. mázolólegény felakasztotta magát. Hogy miért, azt nem tudják. — Tuzséren érdekes régiségeket találtak a napokban a gróf Lónyay birtokán. Három bronzkard került ki ásatás közben a föld alól. A gróf a szabolcsmegyei muzeumnak ajándékozta a kardokat. — Szegeden Bagolyi Kálmán hivatalnokot egy lóvasuti kocsi elgázolta. A szegény embernek két helyen lis eltört a lába. Valószinü, hogy mind a két lábát amputálni kell.

Táviratok.

Udvari hirek.

Bécs, novemb. 2. (Saj. tud. távirata.) Ő Felsége ma reggel Maierlingbe ment, a hol résztvett a zárda-kápolnában tartott misén. A Rudolf trónörökös sirjánál járt s ott hosszasan imádkozott és koszorut tett a koporsóra.

A szabadelvü párt értekezlete.

Budapest, nov. 2. (Saj. tud. távirata.) A szabadelvü párt mai értekezletén, melyen három kisebb javaslatot tárgyaltak, Szapáry kijelentette, hogy pár nap mulva nyilatkozni fog fontos egyházpolitikai kérdésekről, még pedig akként, hogy a párttagokat erről előre értesitik.

Szögyény.

Bécs, november 2. (Saját tud. táv.) Szögyény László, monarchiánk berlini nagykövete e hét derekán utazik el uj rendeltetési helyére, a hol hivatala átvétele és megbizó levelének átadása czéljából ezuttal két hétig fog időzni. Még a karácsonyi ünnepek előtt családostól föl költözik Berlinbe.

Apponyi fordulása.

Budapest, november 2. (Saj. tud. táv.) Komoly körökben, politikaiakban és társadalmiakban egyaránt nagy derültséggel fogadták Apponyi fordulását, amelynek egy bécsi lap interwiew-jában adott kifejezést. Apponyi csak legutóbb Eperjesen és Jászberényben a mellét verve hirdette, hogy most ő következik, az emlitett interwiew-nak pedig minden sorából az a kétségbeesett rezignáczió sir ki, hogy de bizony még mindig — nem ő következik.

És ebből mi következik? Az aminek kifejezést adott az «Aradi Közlöny» is és ami leolvasható Apponyi hiveinek fájdalmas arczáról, hogy Apponyi ma messzebb van az érvényesüléstől, mint volt valaha.

Most aztán hitelt lehet adni annak a hirnek, hogy Apponyi a holnap megkezdődő képviselőházi szesszion mindent el fog követni, csakhogy Szapáryt és kormányát megugraszsza. A kétségbeesés mindenre képes! Csakhogy aztán ez a terve Apponyinak ne végződjék olyan siralmasan, amint kiütöttek az eddigiek.

A függetlenségi párt Irányiért.

Budapest, november 2. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt mai klubbülését Irányinak szentelte. Abban állapodott meg, hogy a képviselőházban holnap az ülések elnapolását fogják inditványozni a jövő hétig, egyuttal azt is, hogy Irányit vasárnap az akadémiából temessék és pedig államköltségen. Justh Gyula alelnök megbizatott, hogy Szapáryval előzetesen megbeszélje ezen ügyet. Justh Gyula ma este fölkereste Szapáryt ez ügyben.

A kolera

Budapest, november 2. (Saj. tud. táv.) Budapesten ma csak a pesti oldalon fordult elő kolera eset, még pedig betegedés 9, halálozás 4.

Budapest, nov. 2. (Saját tud. távirata.) Éjfél óta esti 6 óráig a pesti barakban 15 beteget vettek föl, nyolcz halálozás történt.

Zágráb, nov. 2. (Saj. tud. távirata.) Hivatalosan megállapitották az ázsiai kolerát. Eddig 18 betegedés és 3 halálozás történt, 14 gyógykezelés alatt áll.

Irányi meghalt.

Nyiregyháza, novomber 2. (Saj. tud. táv.) Irányi Dániel, a függetlenségi és

negyvennyolczas párt vezére, ma 70 éves korában meghalt. Másfél év óta betegeskedett, mig nem baja legutóbb egészen rosszra fordult és ma délután fél 2 órakor meghalt. Pártja klubbján és a képviselőházon fekete lobogó jelzi halálát.

—

Reiszig államtitkár programmbeszéde.

Zsombolya, nov. 2. (Saját tud. táv.) Reiszig államtitkár negyedikén hajnalban érkezik oda, tiz órakor tartja programmbeszédét, vele érkezik Hieronymi, hogy a kerülettől, melyet 17 évig képviselt, elbuczuzzék.

—

A Zaffa-örökség.

Athen, norember 2. (Saj. tud. távirata.) Az hirlik itt, hogy a román kormány a berlini egyetemhez fordult a Zaffa-perben való vélemény-nyilvánitásért.

Közgazdaság.

— **Az osztrák államvasutak uj személydijszabása.** November elsején lépett életbe a császz osztrák államvasutakon az uj fölemelt dijszaszabás. Az ujitás tudvalevőleg abból áll, hogy az állomásoknak besorozása az illető zónába pontosan a tényleges állomásoknak kilomotrikus távolsága szetint történik, mig eddig oly állomások is lettek azokba beosztva, melyek a zóna kiindulási pontjától 10-nél több, illetőleg 15, 20 és 40 km-re is esnek. Az egyes viszonylatokra nézve életbe lépő felemelések önkényt érthetőleg az utipodgyászra is kiterjednek. Ezenkivül november 1-étől kezdve minden váltott menetjegy után 1 kr. bélyegilleték is lesz fizetendő. Természetes, hogy az uj intézkedés hatása különösen a helyi forgalomban lesz érezhető.

— **A magyar vörös kereszt-sorsjegy.** XXX-ik kuzása most ment végbe. A törlesztési huzásban a következő 32 sorzat-számot huzták ki: 158, 226, 280, 715, 1407, 2046, 2219, 2385, 2490, 3380, 3929, 4090, 4142, 4259, 4294, 4410, 4828, 5246, 5587, 5610, 5846, 5995, 6041, 6102, 6349, 6363, 6453, 6830, 7224, 7748, 7810, 7955. A nyereményhuzásban a fönyereményt: **10.000** forintot nyerte a sorsz. 2429 ny. sz. 92. **500** forintot nyertek sorsz. 6112 ny. sz 79, sorsz. 7118 ny. sz. 1. **100** forintot nyertek: sorsz. 716 ny. sz. 59 sorszám 778 ny. sz. 50, sorszám 911 ny. sz. 95. sorsz. 1382 ny. sz. 32, sorsz. 5359 ny. szám 69. **50** frtot nyertek: sorsz. 124 ny. sz. 48, sorsz. 424 ny. sz. 1 sorsz. 668 ny sz. 23, sorsz. 865 ny. sz. 94, sorsz. 1331 ny. sz. 21, sorsz. 1834 ny. sz. 29, sorsz. 1958 ny. sz. 9, sorsz. 3164 ny. sz. 46, sorsz. 2611 ny. sz. 84, sorsz. 2733 ny. sz. 18, sorsz. 3151 ny. sz. 2, sorsz. 4220 ny. sz. 23, sorsz. 5642 ny. sz. 70, sorsz. 5872 ny. sz. 18, sorsz. 6387 ny. sz. 21, sorsz. 6974 ny. sz. 54, sorsz. 7134 ny. sz. 71, sorsz. 7381 ny. sz. 90, sorsz. 7451 ng. sz. 31. sorsz. 7477 ny. sz. 6.

—

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1892. okt. hóra.

Betételek.

Álladék a mult hó végén	3846.385.13	
Betételek a folyó hóban	199.743.69	4,046.128.82
Visszafiz. betétek f. hóban		223 986.55
Álladék a folyó hó végén		3,822.142.27

Leszámitolás.

Tárczaállomány m. hó vég.	1,521.212.82	
Leszámitoltatott f. hóban	520.054.19	2,041. 266.01
Bejárt folyó hóban . .		404.212.78
Tárczaálladék f. hó végén		1,637.053. 23

Előlegezés kézi zálogokra.

Raktárállomány m. hó vég.	53 . 275.82	
Előlegeztetett folyó hóban	81.025.61	614.301.43
Beváltatott folyó hóban .		79.489.83
Raktárálladék f. hó végén		535.811.60

Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén .	1,785.515.—	
Uj kölcsönök folyó hóban	17.500,—	1,803.015,—
Törlesztetett folyó hóban		14.145,—
Álladék folyó hó végén .		1,788.870.—

Pénztárforgalom.

Pénztárkészlet m. hó vég.	47.246.22	
Bevételek folyó hóban .	921.622.24	968.868.46
Kiadások folyó hóban .		932.393.50
Pénztármaradvány f. hó vég.		36.474.96

Kelt Aradon, 1892. okt. 30-án.

Az igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1892. okt. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén		frt 3.818,982
Betételek folyó hóban		„ 354,612.70
	Összesen	frt 4.173,594.70
Visszafizetések mult hóban		„ 335,171.97
Álladék folyó hó végén		frt 3,838,422.73

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén		frt 2.026,320.16
Leszámitolt váltók folyó hóban		„ 656.449.33
	Összesen	frt 2.682,769.49
Bejárt váltók mult hóban		„ 679,048.03
Váltótárcza-álladék folyó hó végén		frt 2.003,726.46

III. Előlegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén		frt 1.584,510.33
Előlegeztetett folyó hóban		„ 483,468.92
	Összesen	frt 2.067,987.25
Bejárt előlegek mult hóban		„ 454,230.44
Álladék folyó hó végén		frt 1.613,756.81

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén		frt 696,604.84
Előlegeztetett folyó hóban		„ 3,770.—
	Összesen	frt 698,854.84
Törlesztetett mult hóban		„ 10,250.—
Álladék folyó hó végén		frt 688,084.84

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén		frt 75.177
Bevételek folyó hóban		„ 1.741,369.88
	Összesen	frt 1,816.546.88
Kiadások mult hóban		„ 1.745,757.15
Pénztári álladék folyó hó végén		frt 70,789.73

Arad, 1892. nov. 1.

Az igazgatóság.

—

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1892. okt. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó vegén		frt 2.908,598·17
Betételek folyó hóban		„ 339,560·99
	Összesen	frt 3.248,155·16
Visszafizetések folyó hóban		„ 149,501·59
Álladék folyó hó végén		frt 3.098,657·57

II. Leszámitolás.

Váltótárcza-álladék mult hó végén		frt 1.928,487·67
Leszámitolt váltók folyó hóban		„ 472,750·17
	Összesen	frt 2.401.237·84
Bejárt váltók folyó hóban		„ 423,765·82
Váltótárcza-álladék folyó. hó végén		frt 1.977,472·02

III. Előlegezések kézi zálogokra.

Álladék mult hó végén		frt 1.565,521·87
Előlegeztetett folyó hóban		„ 463.689·85
	Összesen	frt 2·029.161·72
Bejárt előlegek folyó hóban		„ 385,464·—
Álladék folyó hó végén		frt 1.643,697·72

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Alladék mult hó végén		frt 700,057·65
Előlegeztetett folyó hóban		„ 20,060·—
	Összesen	frt 720.057·65
Törlesztetett folyó hóban		„ 8656·67
Álladék folyó hó végén		frt 711,400·98

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén		frt 98,667·25
Bevételek folyó hóban		„ 1.217,545·82
	Összesen	frt 1.316,213·07
Kiadások folyó hóban		„ 1.261,248·90
Pénztári álladék folyó hó végén		frt 54,974·17

Arad, 1892. okt. 31-én.

Az igazgatóság.

—

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása.** Szállittatott 1892. okt. 16-tól 31-ig 16730 személy, bevétel 1648 frt 50 kr. Szállittatott 1891. okt. 16-tól 31-ig 18580 személy, bevétel 1741 frt 45 kr. Szállittatott 1892. jan. 1-től okt. 31-ig 398327 személy, bevétel 37344 frt 60 kr. Szállittatott 1891. jan. 1-től okt. 31-ig 337136 személy, bevétel 32895 frt 55 kr. Szállittatott 1892. okt. 16-tól 31-ig 2982340 kilogramm teher, bevétel 1443 frt 90 kr. Szállittatott 1891. okt. 16-tól 31-ig 3017560 kilogramm teher, bevétel 1445 frt 18 kr. Szállittatott 1891. jan. 1-től okt. 81-ig 52846511 kilogramm teher, bevétel 22938 frt 71 kr. Szállittatott 1891. jan. 1-től okt. 31-ig 67124960 kilogramm teher, bevétel 27663 frt 13 kr.

—

Szeszüzlet.

— November 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 50.50, kicsinyben 51.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén

Budapest, 1892. november 2.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	111.90
Magyar papirjáradék 5%	100.50
Magyar vasuti kölcsön	120.50
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. záradékkal	—.—
Erdélyi földtöhermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön	145.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	138.50
Osztrák járadék papirban	96.40
Osztrák járadék ezüstben	96.25
Osztrák járadék aranzban	114.50
1860-ki államsorsjegyek	140.—

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitásai. —

Budapest, nov. 2. d. u. 5 óra.

	Gabona	Faj	Irányzat	100 klgramm frt
Készáru	Buza	bánsági	lanyha	7.10— 7.65
		tiszavidéki	„	7.20— 7.90
		pestvidéki	„	7.15— 7.85
		fehérmegyei	„	7.15— 7.85
		bácskai	„	7.20— 7.75
		észak-magyarországi	„	—.——.—
	Rozs	—	lanyha	6.40— 6.60
	Árpa	takarmány	lanyha	5.15— 5.40
		égetni való	„	5.60— 6.10
		sörfőzdei	„	6.40— 7.50
	Zab	—	szilárd	5.55— 5.85
	Tengeri	bánsági	lanyha	4.75— 4.80
		másnemű	„	4.70— 4.75
	Káposzta-repcze		szilárd	11.——11.50
	Köles	—	szilárd	4.60— 4.80
Szokványgabona határidőre d. u. 5 órai zárlat	Buza	tavaszra	csend.	7.26— 7.28
		junius 1892	„	7.62— 7.64
		őszre	„	—.——.—
	Tengeri	máj.-jun. 1892	csend.	4.74— 4.76
		szept.-okt. 1891	„	4.99— 5.01
	Zab	Bpest sz. tavasz	csend.	—.——.—
		„ „ őszre	„	5.44— 5.46
	Káposzta-repcze	aug.-szept. 1891	csend.	—.——.—

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 34. szám. Havibérlet 2. szám.

Csütörtökön, 1892. évi november hó 3-án:

A Pont Biquet család.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson. Forditotta: Náday Ferencz.

SZEMÉLYEK:

La Reynette, vizsgálóbiró helyettes	Somló.
Jacques, tanár	Bónis.
Pont Biquet, vizsgálóbiró	Sz. Németh.
Dagobert, „halművész"	Sziklai.
Toupanse, birósági irnok	Szepesi.
Trumeau, csendőr	Takács.
Pinczér	Parányi.
Bouzu, gazdálkodó paraszt	Nyilasy.
Pont Biquetné	Gondáné.
Gabriella, leánya	Tárnoki G.
Mathild, szül. Pont Biquet, La Reynette neje	Arányi B.
Dumesnilné, látogató	Márkus I.
Godardné, látogató	Kézdi J.
Julie, szobaleány	Takács J.

Kezdete 7 órakor.

Idegenek névsora Aradon.

— November 2. —

Fehér Kereszt szálloda: Schvarcz E. kereskedő, Marosvásárhely. Adolfert Gyula magánzó, Vésztő. Br. Vazmer Adolf Dombegyháza. Incze Lajos magánzó, Nagyvárad. László Lajos magánzó, Szathmár. Stein Adolf magánzó, Budapest. Oberländer M. kereskedő, Szolnok.

Vass szálloda: Mungyán György ügyvéd, Lugos.

Nádor szálloda: Kratz Bernát kereskedő, Debreczen. Serbán Tódor kereskedő, Békés. Turbizky Gyula erdész és neje, Borossebes. Gulyás Lajos birtokos Beodra. Stern Izidor kereskedő, Debreczen.

Magyar Korona szálloda: Binesch Nándor hivatalnok, Mezőhegyes. Hombay Albert magánzó, Ormod. Sólyom Aatal jegyző, H.-Böszörmény. Erling Vendel tanitó, Beodra. Pavlovits Ignácz kereskedő, Pankota.

Három Király szálloda: Keresztes Lajos jegyző, Barakony. Zaránd Lajos jegyző, Kiszindia. Juhász István birtokos, Dombiratos. Mendl Salamon kereskedő, Ternova.

Arany Kulcs szálloda: Szinger Endre birtokos, Szapáriliget. Dr. Mondschein M.-Csanád. Vuk Miklós tanitó, Birkás. Scheer Ede gazdatiszt, Borosjenő. Kirita János tanitó, Sikló. Kerpe Endre asztalos, Ujszász. Mglian Miklós kocsis, Gyula.

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

13442 | 892. kh. 839 1—3

Hirdetmény.

A közeledő országos vásárra való tekintetből, nehogy a cholera járvány lepte helyekről oly áruk hozassanak be, a melyek által a járvány behurczolható, ismételten figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 78384 sz. a. kelt s már 12628 sz. a. hirdetményileg is közzétett alább felserolt, Oroszországból, Németországból, Romániából és Buddpestről származó árúknak, mint ragályfogó tárgyaknak ugy vasutoni, mint más jármüvekeni behozatala tilos:

1. Rongyok
2. Ocska ruhák
3. Használt ágy
4. Használt (mosatlan fehérnemü)
5. Ocska alattságok és kötelek
6. Friss gyümölcs, friss fözelék nemüek és friss zöldség
7. Caviar, édes vizi rákok és csigák, osztrigák, s nem elkészitett teknősbékák kivévén azon halakat, melyek légmentesen elzárt bádogszelenczékben bocsájtattak áruba.
8. Hus egyéb nyers állati termények u: m: kolbász és hurka (kivéve szalámit) nyers azaz friss és nem tökéletesen kiszáradt bőrök tej, vaj, turó és lágy sajt; préselt zsir, nyers haj, ször, serte amennyiben nem gyártási czélra szánt száraz serte, ször, haj hozatik, toll, friss belek, faggyu, füstölt, sózott, párolt hus, ha sózva vannak is.
9. Mosatlan gyapju, ezen fogalom alatt értetnek a nyers vagy száritott gyapjas bőrök is, csontok s egyéb nyers állati hulladák, mint szarvak, csülkök, paták s más vágóhidi hulladékok és végül rongyokba göngyölt bármely küldemények mint pamut, selyem és gyapju rongyok, bőrböl készült ruhák és ágynemüeki ócska hálók, kaucsuk, viaszkos vászonból ruhák.

Midőn tehát ezen elősorolt áruk bekozatalának tilalmáról a jelen hirdetmény utján az érdekelteket értesitem, egyidejüleg tudomásra juttatom, hogy a tiltott áruk a forgalomba hozataltól eltiltani fognak.

Kelt Aradon 1892 évi október hó 27-én, a város kapitányi hivatal mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos.
főkapitány.

M. kir. államvasutak igazgatósága

133893 C. Y. szám. 799 2—3.

HIRDETMÉNY.

(Uj katona menetdijak életbeléptetése a csatlakozási forgalomban.)

Folyó évi november hó 1-vel a következő dijszabási pótlékok lépnek életbe:

1.) I. pótlék a f. é. január hó 1-től, a cs. kir. államvasutak állomásaival való közvetlen személyforgalomban érvényes dijszabáshoz.

2. II. pótlék az Ausztria-Magyarország és Bosznia közötti közvetlen személyforgalomban 1892. évi február hó 1-től fennálló dijszabáshoz.

3.) II. pótlék a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság állomásaival való közvetlen személyforgalomban 1892. április hó 1-től érvényes dijszabáshoz.

Ezen pótlékok megváltoztatott katona menetárakat tartalmaznak. A pótlékok egyes példányai a részes vasutak igazgatóságánál 10 krért kaphatók.

Budapest, 1892. október hó 13-án.

Az igazgatóság.

843—892. gazd. sz. 847 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Kossuth-utczai honvédlaktanyának kibövitésével és átalakitásával kapcsolatos munkák elvállalása iránt **f. évi november 14-én d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár a föld és kömüves munkákra nézve 36222 frt 14 kr.

2. az asphalt-munkákra nézve 3586 frt 22 kr,
3. a kőfaragó munkákra nézve 852 frt 05 kr,
4. az ácsmunkára nézve 11797 frt 78 kr.
5. a cserépfedő munkára nézve 2586 frt 23 kr,
6. a bádogos munkákra nézve 1675 frt 77 kr,
7. az asztalos, lakatos és mázoló munkára nézve együttesen 8446 frt 25 kr,
8. a vasmunkákra nézve 3809 frt 88 kr,
9. az üveges munkákra nézve 706 frt 33 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben résztvehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése elött nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, tervek és költségvetések a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október hó 31-én tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső
aljegyző.

13063 | 892 822. 1—3.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 78738 sz. a. kelt körrendelete alapján a kolera járvány tovaterjedésének illetve behurczolásának megakadályozása czéljából ismételten figyelmeztetem mindazon szállást adókat ugy a nyilvános vendégfogadósokat iparos és magán szállótulajdonosokat nemkülömben mindazon magánosokat kik járványos helyről érkezett idegeneknek, vagy haza térőknek szállást adnak, azok neveit a lakás pontos megjelölése mellet a hatóságnak azonnal bejelentsék mivel a fertőzött helyről érkezettek s a város területén megszálltak, a hatósági orvos által egészségi állapotukról meggyőződést szerzendő, felkerestetni és 5 napig tartó orvosi felügyelet alá fognak vétetni.

Megjegyeztetik azonban, hogy az ily egyének az egész idő alatt a mig egészség zavartalan, szabadon járhatnak, lakhelyüket a hatóságnak tett bejelentés után tetszés szerint változtathatják, sőt első telepedési helyőket el is hagyhatják de csak ha uj tartózkodási helyőket, annak értesithetése végett előzőleg tudatja a hol is az orvosi felügyelet folytattatik. A távozó az észlelési időtartamáról (5 nap) szólló egészségi bizonyitványal láttatik el s köteles uj megtelepelési helyén azonnal jelentkezni és a valóságnak megfelelőleg bevallani, hogy a kolera lepte helyről mikor indult el, mely alkalommal a már kiállott orvosi felügyelet idejéről nyert egészségi bizonyitványt is bemutatni tartozik.

Midőn erröl tudomás és megfelelő alkalmazkodásul a város lakosságát a jelen hirdetmény utján értesitem, egyidejüleg figyelmeztetem, hogy mindazok, kik a kolera járvány tovaterjedésének illetve behurczolásának megakadályozása végett kiadott jelen s ezzel kapcsolatosan már kiadott rendeleteket megszegik, az 1878 évi V. l. cz. 36 §-a értelmében fognak büntettetni.

Kelt Aradon 1892 évi oktober hó 20-án, a város kapitányi hivatala, mint I ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

22849 | I. sz. 806 3—3

Pályázati hirdetmény.

Talpfák szállitása iránt.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének vonalain az 1893. évben mintegy 28,200 darab I-ső és 11.800 db. II-od rangu talpfa fog szükségeltetni, mely 1893. évi február hó 1-től szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben leszen beszállitandó.

Ezen talpfák szállitása a 129381 | 91. szám alatti általános és a tölgy illetve bükktalpfák szállitására nézve fenálló 21987 | 92. sz. különleges szállitási valamint a részletes pályázati feltételek alapján eszközlendő, mely feltételek az üzletvezetőség I. osztályánál a hivatalos órákban megtekinthetők.

A részletes pályázati feltételek az üzletvezetőségtől dijmentesen, a szállitási feltételek pedig az öszszeg (25 és 15 kr.) elözetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtártól megszerezhetők.

Mindegyik ajánlattevőröl feltételeztetik, hogy az emlitett pályázati és szállitási feltételeket jól ismeri és azokat elfogadja.

A talpfák 10%-ának ütközési, 90%-ának pedig közbenső talpfának kell lenni.

Ajánlható tölgy is telitetlen vagy telitett bükktalpfa.

Ha telített bükktalpfa ajánltatik, a telitési mód pontosan körülirandó.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy szükségletét tetszése szerint tölgy vagy bükktalpfával fedezhesse, hogy a kiirt mennyiséget 20%-al felemelhesse vagy leszállithassa.

Az ajánlatok legkésőbb 1892. évi november 15-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályának főnökéhez benyujtandók vagy posta utján beküldendők, a bánatpénz pedig f. évi november 14-ig az aradi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál teendő le.

Arad, 1892. október hóban.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége

23300 | 92 I.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1893 esetleg 1894 és 1895 években saját vonalai részére szükséges csepü, faggyu, jutefonal, szurokfáklya, kőolaj, tisztitó ásványolaj, hengerkenő, félpárolt ásványolaj, vulkánolaj, lepárolt ásvány kenőolaj, tisztitott kender és rézgálicz szállitását biztositani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 20-án déli 12 óráig nyujtandók be, a bánatpénz pedig f. évi november hó 19-én déli 12 óráig küldendő be.

A szállitandó mennyiségek, valamint a pályázatra vonatkozó részletes feltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtudhatók, utóbbiak az alulirt üzletvezetőség által dijtalanul szolgáltatnak ki, esetleg kivánatra pósta utján megküldetnek.

Az általános és különleges szállitási feltételek valamennyi üzletvezetőségnél szintén megtekinthetők, söt a megállapitott árnak („általános feltételek" ára 25 kr. a „különlegeseké" 15 kr.) lefizetése mellet meg is szerezhetők a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtáránál (Budapest, Andrássy ut 73|75.)

Szeged 1892. október hó.

Szegedi üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvárt.

28165—I. c. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1893. évben szükséges és a jövő év február hó 1-től szeptember hó végéig egyenlő havi részletekben beszállitandó 4500 darab ütközési és 25750 darab közb. II. rangu talpfa szállitása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ajánlható tölgy-talpfa és telitetlen vagy telitett bükk-talpfa.

Ha telitett bükk-talpfa ajánltatik, a telitési mód az ajánlatban pontosan körülirandó.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy a kiirt szükségletet tetszése szerint tölgy vagy bükktalpfa által fedeztesse és hogy a szállitásra átengedő menuyiséget tetszése szerint 25 %-al felemelhesse vagy leszállithassa.

Az ajánlatok folyó évi november hó 15-nek déli 12 órájáig a kolozsvári gyüjtő-pénztárnál befizetendők.

Az ezen szállitásra vonatkozó részletes pályázati feltételek alólirott üzletvezetőséguél dijmentesen megszerezhetők; az általános és tölgy-talpfákra, valamint bükk-talpfákra vonatkozó különleges szállitási feltételek minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy 25, illetőleg 15 kr. előzetes befizetése mellett a budapesti gazdasági hivatalunknál megrendelhetők.

Mindeu ajánlattevőröl feltétaleztetik, hogy az emlitett pályázati és szállitási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

Kolozsvár. 1892. október hó 11-én.

Az üzletvezetőség.

DÜRR TESTVÉREK

füszer-, csemege-, thea-, rum- és ásványviz kereskedése

Aradon, fő-ut 2. sz. az „arany szarvashoz."

Van szerencsénk a beálló téli idény alkalmával a n. é. közönség b. figyelmét **most beszerzett friss, kitünő minőségü aruczikkeinkre** fölhivni.

Legelső minőségü karaván-narancs, fekete és sárga mandarin, orosz-, susong-, Moning-Pecco virág és **császárkeverék-thea.** Hamisitatlan **londoni, jamaikai, kuba, ananász és demarra rum.**

Friss bécsi, angol és győri thea-kenyér készlet.

Pezsgő borok legdusabb választékban, kül- és belföldi fajok, továbbá ménesi, magyarádi, tokai aszu, világosi rózsa, malaga, sherri, madeira, muskatlunel, leánka és szalma bor.

Csemege borok, magyar és franczia cognac. Legfinomabb liquerők

Gorgonzola, trapista, gróji, emenvölgyi, kárpáthi, pármai, strachino, imperial, romadur, reitenaui, hagenbergi sajtok mindig friss készletben.

Prágai és kassai sodar nyersen és főzve, továbbá dus választék mindenféle **tengeri halak és halikrákban.**

Debreczeni kolbász és paprikás szalonna.

Kitünő **kávé és csokoládé** áruk, borsó, lencse, bab, aszalt szilva, méz, lekvár, gomba és tarhonya készlet. Továbbá franczia és magyar mustár legjobb minőségben.

Különlegességek delikateszekben.

Znaimi ugorkák, bozeni kompótok stb. **Gazdasági czikkek** u. m. gépolaj, császárolaj, kocsikenőcs, petroleum, vazelin, börzsir, nyeregszappan, fluid, szivacsok és börlakk. **Desinficiálásra alkalmas szerek,** u. m. zöldgálicz, naftalin, carbolsav, klórmész, szublimat szappan és karbolpor.

Ásvány-, gyógy- és savanyu vizek. **Árjegyzék bérmentve küldetik.**

Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

A n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánljuk magunkat, maradunk kiváló tisztelettel

DÜRR TESTVÉREK,
Fő-ut 2. sz.

845 2—4

Csak rövid ideig látható.

Aradon,
nagy hid-utcza sarkán, a vörös ökör szállodával szemben.

WERIN
nagy történelmi-mechanikai

MUZEUMA.

Életnagyságu és mozgó viaszalakok,

melyek hasonlatosságuk, csodálatra méltó jelmezük és csodálatos mechanikájuk által méltó feltünést keltenek.

A 150-nél több viaszalak közül különösen kiemelendő:

Ezer és egy éj; nagy hatást keltő csoportozat.
Rudolf, néhai trónörökös a ravatalon.
XIII. Leó pápa ő szentsége, teljes egyházi diszben.
Hófehérke a hét törpével és a herczeggel.
Második Sándor orosz czár, halálos ágyon.
Amor és Vénus, mythologiai remekmű.
A vezeklő Magdolna.
Egy fiatal anya öröme és boldogsága.

Legujabb! **Baros Gábor** néhai keresk. minister életnagyságban.
A szép tátovirozott Iréne, akadémiai alak, müvészileg kivitt tátovirozással, körülbelül 400 rajzzal.
Egy gyönyörü Amoretta-csoport, 6 darab, melyből kettő mechanikai gép által mozog és forog.
Belizár, a hires görög vitéz szép leányával, mint koldus.
Fatima, hires keleti szépség, mozog és dohányzik.
Almée, az egyptomi csodaleány, egy szépség.
Vecsera Mária bárónő, a dijkoszoruzott bécsi szépség.

Egész sororata a népfajoknak a világ minden részeiből és számos egyéb hirneves személyiségek, ugymint: császárok, királyok stb.

Külön szakaszban: **a szép Meluzina, a habok tündére, fele hal, fele nő.**

Továbbá egy nagyszerü külön terem az úgynevezett **„PARISI NŐ."**

Kiállitásom minden család által megütközés nélkül megtekinthető.

Belépti-dij: csak 10 kr.

Naponkint nyitva reggel 9 órától este 10 óráig fényes kivilágitás mellett.

Számos látogatást kér mély tisztelettel

846 2—6 **WERIN R.**

836—1892 gazd. sz. 848 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke által 1893-ban szükségelt tölgy- és fenyőfanemüeknek szállitása iránt folyó évi november hó 14-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár árjegyzék szerint.

Bánompénzül leteendő a fenyőfára nézve 50 frt, tölgyfára nézve ugyancsak 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtést megelőzőleg nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek, a gazdasági tanácsnoknál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi október 31-én tartott üléséből.

Kiadta:
Lőcs Rezső,
aljegyző.

„Nincs többé köhögés!"

Mell- és tüdőbaj ellen.
(Dr. med. FÁYKISS
Szepesi Kárpáti
növénykivonata.

1 üveg ára haszn. utasitással **75 kr. CZUKORKA** 1 d bozzal **35 kr.,** 1 csomag **20 kr. THEA** 1 csomaggal **50 kr.,** kis **25 kr.** Ti enöt év óta legjobb eredménnyel használták **köhögés, rekedtség, katharus, hökhurut, náthaláz** (influenza) **szükmellüség, tüdő-gyulladás** stb. ellen. Eredetiben kapható **Fáykiss József „nagy Kristóf"-hoz** czimzett gyógyszertárában Budapesten, továbbá **Török József** gyógyszertárában, király-utcza 12. **Aradon:** Schöffer Adolf és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál. 827 2—10

Postai megrendelések azonnal eszközöltetnek.

M. kir államvasutak.

129698 | 42 C. I. 801. 1—3

Hirdetmény.

Magyarvasuti kötelék. (A magánsó küldeményekre fennálló kivételes dijszabás hatályon kivül helyezése)

A magánsó küldeményeknek kocsi és fuvarlevelenkint legalább 5000 kgr. feladása, vagy a szállitási dijnak ezen suly után való fizetése mellett Deés-, Fperjes-, Kocsárd és Mármaros-Szigetről való szállitására 1891. évi julius hó 1-től érvényes kivételes dijszabás f. é. november hó 30-tól kezdve hatályon kivül helyeztetik. Helyette uj hasonczimü kivételes dijszabás fog életbe léptettetni, melynek kiadása annak idején külön fog hirdettetni.

Budapest, 1292. október 16-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.

13324. kh. 1—3

Hirdetmény.

A nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 78919. sz. a. kelt körrendelete alapján vonatkozással a kapitányi hivatalnak f. évi okt. hó 8-án 12433. sz. a. kelt hirdetményére, ezennel közhirré teszem, hogy a ragályfogó tárgyaknak Galiczióból és Bukovinából való behozatalára elrendelt tilalom, ezen országok járványmentességénél fogva beszüntettetett. Miről az érdekelteket azon hozzáadással értesitem, hogy az áruk behozatalának teljes felszabaditása után is, az utasok egészségi állapotának 5 napi orvosi megfigyelése, valamint a határszélen velük szemben elrendelt orvosi vizsgálat és podgyászukuak fertőtlenitése továbbra is érvényben marad.

Kelt Aradon, 1892. évi október 26-án a város kapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság" könyvnyomdájában.